

Handlingsplan 2008–2010

FFD'S FREMTID

MÅL OG INDSATSOMRÅDER 2007-2012

LÆRING FOR LIVET OG MEDBORGERSKAB

I 2006 igangsattes et forløb med det formål at klarlægge FFD's vigtigste opgaver i de kommende år under titlen 'Mål og indsatsområder 2007-2012'. Denne proces udmøntedes i en konkret handlingsplan for 2007-08 og vil blive videreført i de kommende år, idet der vil være et stadigt behov for at drøfte skoleformens muligheder og vilkår som fri skoleform og formulere højskolens kerneydelse i en tid med stærkt fokus på det erhvervsrettede og det kompetencegivende.

Med baggrund i hovedsigtet, 'livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse' og foreningens formål om 'at arbejde for folkehøjskolens idé og skabe gode og frie vilkår for skoleformens udvikling', peges der på følgende langsigtede mål for foreningen frem mod 2012 som:

- at styrke den folkelige forankring.
- at styrke den politiske anerkendelse.
- at mindst 10% af de unge og et stigende antal voksne tager på højskole.

Som overordnede indsatsområder for foreningen fokuseres på højskolen som skole for Læring for livet og Medborgerskab (jf. skriftet: FFD's fremtid/Mål og indsatsområder 2007-2012).

Herudover peges på nødvendigheden af en sammenhængende kommunikation som værende af stor betydning for opnåelse af de ønskede resultater

Disse indsatsområder kan både samle og videreudvikle FFD's igangværende projekter og danne grundlag for nye initiativer.

MÅL

1. LÆRING FOR LIVET

- Styrkelse af den almene undervisning og dannelsesperspektivet.
- Udvikling af det særlige læringsmiljø med kobling mellem almene og faglige aspekter.
- Afdækning af mulige samarbejdsrelationer med formelle uddannelser.
- Fokus på etablering af et bredt samarbejde med vejledningssystemet, inkl. høj-skolens muligheder i overgangs- og brobygningssammenhænge.
- Arbejde for bred anerkendelse af højskoleophold, herunder realkompetence.
- Medvirke til at fremme skoleudvikling ved at styrke netværket mellem skolerne, bl.a. via relevante uddannelsestilbud.

2. MEDBORGERSKAB

- Medvirke til udvikling af højskolerne som læringsmiljøer for aktivt medborgerskab og kultur møde.
- Bidrage til skolernes udmøntning af 'demokratisk dannelse'.
- Skabe debatfora vedr. højskolernes samfundsmæssige placering.
- Medvirke til profilering af højskolerne i samfundsdebatten.
- Styrke højskolernes internationale profil og engagement.

Med udgangspunkt heri fremlægger FFD's bestyrelse hermed forslag til foreningens prioritering af de kommende års indsatsområder. Bestyrelsen har besluttet at udarbejde en 2-årig handlingsplan, således at der kommer et lidt længere perspektiv på indsatserne. Handlingsplanen vil dog som hidtil skulle drøftes, evt. revideres, ved den årlige generalforsamling.

Handlingsplanen har ikke umiddelbart fokus på almindelige drifts- og kernefunktioner (administration, rådgivning, repræsentation mv.).

INDHOLD

1. LÆRING FOR LIVET, DEMOKRATISK DANNELSE OG MEDBORGERSKAB

- 1.1. Højskolens kerne
- 1.2. Det internationale
- 1.3. Det inkluderende kulturmøde
- 1.4. Youth 2009 - Klima på højskolernes dagsorden

2. INFORMATION OG MARKEDSFØRING

3. LOV- OG REGELARBEJDE

4. UDVIKLING OG UDDANNELSESSAMARBEJDE

5. INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE PÅ HØJSKOLE/KULTURMØDE

6. VEJLEDNING OG ANERKENDELSE AF HØJSKOLE-OPHOLD - REALKOMPETENCE

7. EFTERUDDANNELSE OG KURSUSVIRKSOMHED

8. FORENINGEN

- 8.1. Foreningens udvalgsstruktur
- 8.2. Styrkelse af FFD's rådgivning og vejledning til medlemsskolerne
- 8.3. Fordele til personlige medlemmer af FFD
- 8.4. Højskolebladet

1. LÆRING FOR LIVET, DEMOKRATISK DANNELSE OG MEDBORGERSKAB

Det nye hovedsigte om "folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse" giver afsæt for forsøg og udvikling vedr. det almindelige perspektiv og skoleformens betydning for et aktivt medborgerskab.

Udover at se på "demokratisk dannelse" i en dansk sammenhæng skal der sættes fokus på globalt medborgerskab ved at tilføje arbejdet med demokratisk dannelse et internationalt perspektiv. Et perspektiv, der kan forene unges behov for at arbejde konkret med politiske spørgsmål, deres interesse for globale spørgsmål, og samfundets behov for at udvikle deltagelsesformer, både nationalt og internationalt.

Inden for dette indsatsområde er der fire fokusfelter:

- 1.1 Højskolens kerne
- 1.2 Det internationale
- 1.3 Det inkluderende kulturmøde
- 1.4 Youth 2009 - Klima på højskolernes dagsorden

1.1 HØJSKOLENS KERNE

For at udvikle og positionere højskolen nu og for bedre at kunne legitimere skoleformen over for det politiske system samt at styrke den folkelige forankring, iværksættes et udviklingsarbejde med det formål at debattere og reformulere højskolens kerneværdier. Udviklingsarbejdet skal beskæftige sig med folkehøjskolens idé, det basale og unikke i højskolen og sætte fokus på højskolens placering mellem dannelse og uddannelse. I arbejdet inddrages udviklingsprojekterne under 3x3-projektets pulje 2: Idémæssig og pædagogisk udvikling; hovedsigte og dannelsesformer.

MÅL:

- Bidrage til at øge og kvalificere debatten blandt højskolefolk og i baglandet om skoleformens styrkeområder og om højskolens kerneydelser.
- Arbejde for at højskolen på kerneområderne bliver tydeligere i den offentlige kontekst.
- Medvirke til at styrke højskolens samfundsmæssige legitimering gennem undersøgelse af begrebet "social kapital" i en højskolekontekst og gennem inddragelse af resultaterne fra målgruppeundersøgelsen.

- I relation til projekterne under pulje 2 sætte fokus på skolernes pædagogiske virksomhed:
 - Hvad kendetegner skoleformens læringsrum?
 - Hvilke didaktiske tilgange er og skal i spil for at sikre højskolens hovedsigte?
 - Hvordan skal højskolerne forholde sig til de øgede dokumentationskrav?
- Få beskrevet skoleformens placering i det lokale, nationale og globale uddannelseslandskab. Hvad er skoleformens rolle og funktion i en forandret, global verden? Hvad kan højskolerne specielt bidrage med som andre uddannelsesformer ikke tager højde for?

1.2 DET INTERNATIONALE

Medborgerskab og demokratisk dannelse kan ikke udelukkende ses som et isoleret dansk fænomen. De danske højskoler skal have internationalt og globalt udsyn – både ved at unge og voksne fra hele verden tager på højskole i Danmark og ved, at højskolerne gennem internationale aktiviteter giver eleverne mulighed for at opleve og indtage et globalt perspektiv og medborgerskab.

MÅL:

- Medvirke til at sætte fokus på højskolerne som laboratorier for aktivt medborgerskab og kultur møder og bidrage til skolernes udmøntning af 'demokratisk dannelse' – i et nationalt, nordisk, europæisk og globalt perspektiv.
- Udmønte FFD's internationale strategi, der som overordnet mål har at styrke den internationale dimension og synliggøre det internationale som en integreret del af højskolernes arbejde og dannelsessyn.
- Arbejde for at skolerne får optimale forhold for rekruttering af udenlandske elever, herunder arbejde for en forlængelse af CIRIUS-ordningen.
- Sikre at relevant oplysning om danske højskoler er let tilgængelig for udenlandske elever.
- Styrke højskolernes netværk omkring det internationale arbejde, herunder Europanetværket, og medvirke til igangsættende fælles initiativer på det europæiske område.
- Fortsætte arbejdet via Nordisk Folkehøjskoleråd med både at søge politisk påvirkning på de fælles forhold og skabe mødeplads for erfarings- og ideudveksling.

1.3 DET INKLUDERENDE KULTURMØDE

Der er bred politisk opbakning til folkehøjskolernes rolle som medspiller, når det gælder etablering af kultur møder. Højskolerne kan på tværs af grupper og skel udbrede og skabe forståelse for demokratiske grundværdier og deres udmøntning i praksis. Men højskolernes vilkår for at fungere som folkeoplysende organer ændrer sig i takt med ændringer i befolkningssammensætning og den øgede mobilitet på internationalt niveau. Der er behov for til stadighed at udvikle nye pædagogiske værktøjer og aktivitetsformer, der kan styrke den demokratiske dannelse med udgangspunkt i en bred befolkningssammensætning

MÅL:

- Årligt udbyde et grundkursus i kultur møde for lærere og forstandere samt understøtte skolernes arbejde med kultur møde ved bl.a. at tilbyde foredrag og oplæg til skolerne.
- Udgive en antologi ("Kultur mødet II") om højskolen som rum for kultur møder.
- Udarbejde vejledende forslag til, hvordan de enkelte højskoler kan arbejde mod at skabe en fortsat mere inkluderende organisation.
- Styrke samarbejdet med andre folkeoplysende institutioner med henblik på at etablere tværgående initiativer, der i praksis kombinerer det folkeoplysende arbejde med kultur møder og demokratisk dannelse.

1.4 KLIMA PÅ HØJSKOLERNES DAGSORDEN

I 2009 er Danmark vært for den internationale klimakonference, hvor der skal forsøges opnået enighed om en efterfølger for Kyoto-protokollen. Med afsæt i indsatsområderne "Læring for livet" og "Demokratisk dannelse" og "Medborgerskab" er det en oplagt udfordring for de danske folkehøjskoler at etablere et projekt, der forankrer klimatopmødets dagsorden på et mellemfolkeligt plan.

MÅL:

- At medvirke til at sikre den nationale og folkelige forankring vedr. Klimakonferencen i København i december 2009.
- At samle unge fra hele verden på landets højskoler for at diskutere klimaproblematikker, globalisering og bæredygtighed, herunder komme med løsningsforslag jf. topmødets dagsorden.
- At bringe højskolens særlige rum for læring og mellemfolkelige interaktion i spil som et centralt element i projektet.
- At synliggøre projektet og styrken ved højskolernes særlige læringsmiljø over for den brede offentlighed.
- At synliggøre kendskabet til - og markedsføre - Danmark, herunder specielt den danske højskole-tradition.

2. INFORMATION OG MARKEDSFØRING

Foreningen vil i de kommende år arbejde for at synliggøre højskolerne som en samlet bevægelse præget af et fælles idégrundlag.

Der vil fortsat blive arbejdet for at opnå anerkendelse af skoleformens arbejde og indsatsområder ved at gøre både foreningens og de enkelte højskolars arbejde og resultater synlige over for politikere, uddannelsesfaglige beslutningstagere og den brede offentlighed. I særlig grad vil skoleformen over for højskolernes to hovedmålgrupper: Elever på lange kurser og kursister på korte kurser søge at fremstå som et tydeligt alternativ og et godt supplement til den øvrige uddannelsesverden. Herunder skal der tages højde for de to målgruppers forskellighed.

MÅL:

- Implementere en kommunikationsstrategi i FFD's eksterne og interne arbejde via en langsigtet handlingsplan frem til 2012.
- Videreudvikle hjemmesiden og optimere søgefunktionen for højskolernes brugere.
- Fastholde og udvikle det gode samarbejde med landets studievalgcentre.
- Udvikle samarbejdet med aviser og blade.
- Udvikle den optimale distribution af to kataloger for hhv. lange og korte kurser.
- Arbejde for en offensiv pressestrategi med fokus på højskolernes kerneområde og med udgangspunkt i FFD's handlingsplan.
- Styrke FFD's interne kommunikation og fremme synliggørelsen af foreningens indsatsområder.
- Fortsætte arbejdet med at skabe sammenhæng mellem skolernes og foreningens kommunikation og markedsføring, og herunder arbejde på at implementere foreningens fælles payoff mere bredt.

3. LOV- OG REGELARBEJDET

Det forventes, at Undervisningsministeren vil fremsætte forslag på de frie skolers område i folketingsåret 2008/2009. Bestyrelsen vil derfor fortsætte opgaven med at sikre yderligere regelsanering, der kan medvirke til at bevare højskolen som en fri skole.

MÅL:

- Arbejde for lov- og regelændringer, der kan medvirke til at bevare og udbygge højskolen som en fri skole med gode og rimelige driftsvilkår.
- Arbejde for at sikre lovgivningsinitiativer på relevante ministerområder, der kan medvirke til, at flere får en lettere adgang til et højskoleophold.
- Arbejde for anerkendelse af opnået realkompetence.
- Arbejde for anerkendelse af højskolens konkrete muligheder for, at flere unge gennemfører en uddannelse.
- Arbejde for at et højskoleophold i videst muligt omfang tildeles positiv betydning ved optagelse på kortere og længerevarende uddannelser.
- Arbejde for tidssvarende løn- og ansættelsesforhold inden for skoleformen, herunder at de centralt fastsatte vilkår svarer til beslægtede områder.

4. UDVIKLING OG UDDANNELSESSAMARBEJDE

Højskolens samarbejde med det formelle uddannelsessystem vil også i den kommende periode være et centralt indsatsområde. Opgaven er at videreføre forsøgs- og udviklingsarbejdet i 3x3-projektet, herunder at igangsætte projekter indenfor områder, hvor der endnu ikke er igangsat projekter.

Her to år efter den nye lovs ikrafttræden er det tiden at iværksætte en opfølgning på loven og de bemærkninger, der fulgte af højskoleudvalgets arbejde. Det er i den forbindelse vigtigt at styrke anerkendelsen af højskolen i det formelle uddannelsessystem, blandt andet ved at mulighederne for uddannelsessamarbejde skrives ind i relevant lovgivning. Tilsvarende er det vigtigt at styrke dialogen med relevante fagministerier, herunder Kultur- og Videnskabsministeriet.

MÅL:

- Styrke den politiske anerkendelse af højskolen, herunder at højskolen anerkendes i relevant uddannelseslovgivning og i relation til UU og Studievalg.
- Understøtte gennemførelse, dokumentation og evaluering af projekter under 3x3 puljen.
- Sikre rammer for erfaringsudveksling og kompetenceudvikling omkring forsøgs- og udviklingsarbejdet.
- Udarbejde afrapportering til Undervisningsministeriet, der sammenfatter de vigtigste erfaringer fra udviklingsprojektet og kommer med anbefalinger til fremtidige indsatsområder.
- Arbejde for at højskoler får varige ordninger, der muliggør, at unge uden ungdomsuddannelse via et højskoleophold kan påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.
- Udarbejde retningslinjer for og igangsætte foreningens Satspuljeprojekt om samarbejde mellem højskoler og erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

5. INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE PÅ HØJSKOLE/ KULTURMØDE

FFD's satspuljeprojekter - "Kommunepuljen, Sommercamp og Højskolen i de sociale boligområder" skal fortsat synliggøre højskolerne som et attraktivt springbræt til fortsat uddannelse og sigte mod at fremme medborgerskab og deltagelse blandt danske unge med anden etnisk baggrund.

Samtidig er det projektets mål at styrke og give højskolerne redskaber med henblik på at etablere kultur møder, så højskolen fremstår som et seriøst tilbud for unge med anden etnisk baggrund end dansk.

MÅL:

- At flere unge gennemfører et højskoleophold via kommunepuljestøtte i 2008 og 2009, og i denne sammenhæng styrke samarbejdet med Kommuner og UU.
- Gennemføre sommercamps på de 3 deltagende højskoler.
- Udbyde og gennemføre højskoleaktiviteter i hhv. Vollsmose i 2008 og Gjellerup i 2009 og herigennem styrke samarbejde med og netværksdannelse blandt etniske minoriteter og foreninger.
- Afrunde og evaluere satspuljeprojekterne og skabe rum for en bred erfaringsudveksling.
- Arbejde for bred offentlig anerkendelse af højskolernes tilbud og muligheder for unge med anden etnisk baggrund end dansk.

6. VEJLEDNING OG ANERKENDELSE AF HØJSKOLEOPHOLD – REALKOMPETENCE

Realkompetence er blevet et centralt begreb i uddannelses-tænkingen og indgår efterhånden i en række love på uddannelsesområdet. FFD ønsker at synliggøre højskole-ens mangfoldighed og potentiale, idet et højskoleophold kan være både afklarende for den enkelte i forhold til eksistentielle spørgsmål og uddannelsesvalg og samtidig være direkte studieforberedende.

Ovenpå fem års intenst arbejde med udvikling af vejledning ønsker FFD nu at konsolidere og evaluere erfaringerne og den store viden, der er opnået på området. Hovedvægten vil i de næste år blive lagt på at støtte de enkelte skolars arbejde med vejledning og FFD vil bistå med relevante grund- og efteruddannelseskurser. I bemærkningerne til den ny højskolelov lægges der op til, at højskolernes vejledningsindsats skal evalueres efter senest fem år, dvs. senest i 2009.

MÅL

- Arbejde videre med dokumentation af højskolekompetencer i forlængelse af rapporten ”Dokumentation af højskolekompetencer. Dokumentationsformer og aftagerperspektiver”.
- Gennem kursusaktivitet styrke vejledningsfagligheden på højskolerne.
- Udbyde Højskolens Grundkursus i Vejledning (HGV) for nye højskolevejledere.
- Udbyde relevante efteruddannelseskurser i vejledning for alle højskolevejledere.
- Færdiggøre FFD’s 2-årige mentorprojekt for unge uden ungdomsuddannelse.
- Fortsætte samarbejdet med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) om unge uden en ungdomsuddannelse bl.a. gennem inddragelse af erfaringerne fra mentorprojektet.
- Fortsætte samarbejdet med Studievalg om unge med en ungdomsuddannelse.
- Informere om højskolernes vejledning, afklaring og studieforberedelse på foreningens hjemmeside, samt revidere 1. udgave af folderen om unges øgede uddannelsesmuligheder via højskolen.
- Forberede undersøgelsesdesign for evaluering i 2009 af effekten af højskolernes vejledningsindsats.

7. EFTERUDDANNELSE OG KURSUSVIRKSOMHED

I den kommende periode skal arbejdet med efteruddannelse for alle medarbejdergrupper med tilknytning til højskolen styrkes. FFD vil bidrage både til dygtiggørelse af medarbejdere og til udviklingen af netværk, der kan bidrage til skoleformens udvikling, den tværgående debat og muligheden for at fastholde FFD som en bevægelse.

MÅL:

- Udvikle efteruddannelses tilbud og netværksmuligheder for højskolelærere.
- Arbejde for at etablere Højskolepædagogisk Uddannelse, HPU, som et fast tilbagevendende efteruddannelses tilbud.
- Gennem møder og uddannelsesforløb i tilknytning til indsatsområderne at fastholde og forbedre udviklingsarbejdet på skolerne.
- Gennemføre kursustilbud for alle medarbejdergrupper i højskolen.
- Videreudvikle kurser for bestyrelsesmedlemmer.
- Udarbejde et kursus katalog, inkl. oversigt over de vigtigste foreningsaktiviteter hen over året.

8. FORENINGEN

I den kommende periode vil der blive sat fokus på følgende foreningsrettede felter:

- 8.1. Foreningens udvalgsstruktur
- 8.2. Styrkelse af FFD's rådgivning og vejledning til medlemsskolerne
- 8.3. Fordele til personlige medlemmer af FFD
- 8.4. Udvikling af Højskolebladet

8.1 FORENINGENS UDVALGSSTRUKTUR

I 2006 besluttede bestyrelsen at etablere en række udvalg med deltagelse af ansatte og bestyrelsesmedlemmer for de enkelte faglige indsatsområder: Pædagogisk udvalg, Internationalt udvalg, Informations- og kommunikationsudvalg, og Lov- og økonomiudvalg. Formålet var at opnå en større sammenhæng mellem det politiske og det organisatoriske og faglige niveau. Udvalgsarbejdet har til formål at bringe sammenhæng mellem det daglige højskoleliv og arbejdet i Højskolernes Hus

MÅL:

- Evaluere udvalgsstrukturen med henblik på yderligere styrkelse af sammenhængskraften mellem højskolerne, det politiske og det organisatoriske plan i FFD.

8.2 STYRKELSE AF RÅDGIVNING OG VEJLEDNING TIL FFD'S MEDLEMSSKOLER

I takt med det stigende pres på skolerne for at beskrive og dokumentere praksis mm er der en øget efterspørgsel på rådgivning og vejledning fra foreningens sekretariat. I den kommende periode vil den omlægning af foreningens administration, der blev sat i gang i 2007, fortsætte, således at der kan afsættes yderligere resurser til rådgivning og vejledning. Herudover vil bestyrelsen se på, hvordan den stigende efterspørgsel på rådgivning på en række områder kan imødekommes.

MÅL:

- Optimere rådgivning og vejledning til skolerne, bl.a. ved fortsat udvikling af foreningens hjemmeside.
- Afdække muligheder og begrænsninger, herunder inddrage erfaringer fra beslægtede organisationer, i forhold til at tilbyde ekstra rådgivning og vejledning til skolerne i form af indtægtsdækket virksomhed.

8.3 FORDELE TIL PERSONLIGE MEDLEMMER AF FFD

Bestyrelsen har besluttet at adskille medlemskab af FFD fra abonnement på Højskolebladet. Højskolebladet vil således fra 2009 skulle tilkøbes til det personlige medlemskab. Dog vil alle medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer fremover modtage Højskolebladet via egen skole. Der vil således ikke umiddelbart være noget konkret udtryk for medlemskabet ud over muligheden for deltagelse i årsmødet. I den kommende periode vil der blive sat fokus på, om der kan og skal tilbydes særlige fordele til medlemmer af FFD.

MÅL:

- Gøre det attraktivt at være medlem af FFD og dermed sikre et øget medlemstal.

8.4 HØJSKOLEBLADET

Højskolebladet er nu omlagt til et månedsblad og skal fortsat være et kulturtidsskrift, der med kant spotter sociale, politiske og kulturelle tendenser i tiden og reflekterer disse i en højskole mæssig sammenhæng. Der skal arbejdes for at styrke og forbedre bladet, øge antallet af læsere, ligesom der med flytningen af redaktionen til Nytorv skal skabes en sammenhæng mellem bladet og foreningens øvrige kommunikation om højskolen, dog med fuld respekt for den redaktionelle frihed.

MÅL:

- Udgive et højskoleblad af høj kvalitet i overensstemmelse med de vedtagne målsætninger.
- Øge antallet af abonnenter på Højskolebladet.
- Effektivisere distributionen af Højskolebladet med henblik på at øge antallet af læsere.